

Kumar A?erme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Kumar A?erme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25218>

Özet

Kumar A?erme Ölçe?i (KAÖ), bireylerin kumar oynama arzusunun yo?unlu?unu ve s?kl???n? ölçmek amac?yla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Ölçe?in Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çalışması 2019 yılında Buran ve arkadaşları tarafından yapılmıştır. Bu çalışmada, ölçe?in Türkiye örnekleminde **kumar a?ermesi** yapışın? güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçtü?ünü göstermiştir. Ölçek, özellikle patolojik kumar oynama bozuklu?u olan bireylerin değerlendirilmesinde ve tedavi süreçlerinin takibinde kullanılmak üzere tasarlanmıştır.

Yapılan analizler sonucunda, ölçe?in yüksek düzeyde örneklem yeterlili?ine sahip oldu?u belirlenmiş ve tek faktörlü güçlü bir yapı sergiledi?i kanıtlanmıştır. Bu tek faktörlü yapı, toplam varyansın önemli bir kısmını açıklamaktadır ve klinik uygulamalar için tutarlı bir ölçüm sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Kumar, A?erme, Patolojik Kumar Oynama, Psikometri, Güvenilirlik, Geçerlilik, Faktör Analizi, Likert Tipi Ölçek

Yazarlar

Ayşe Buran, Murat Çakır, Gökhan Çakır, Burcu Yılmaz

Amaç

Kumar A?erme Ölçe?i'nin temel amacı, klinik ve araştırma ortamlarında **kumar a?ermesi** (gambling craving) olgusunun düzeyini nesnel ve nicel olarak belirlemektir. Bu araç, a?erme düzeyindeki değişimleri izleyerek tedavi etkinli?ini değerlendirmede ve kumar bağımlılığı risk gruplarını tanımlamada kritik bir rol oynamaktadır. Ölçe?in Türkçe adaptasyonu, ilgili alandaki araştırmacılara ve klinisyenlere standartlaştırılmış bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Ölçek, a?ermenin sadece bilişsel veya duygusal bileşenlerini değil, aynı zamanda davranışsal dürtüleri de kapsayan geniş bir yapıyı ölçme kapasitesine sahiptir. Bu sayede, kumar bağımlılığına nüksetme riskini öngörmeye önemli bir gösterge olarak kullanılabilmektedir.

Yapı

Ölçek, psikolojideki bağımlılık modellerinde merkezi bir rol oynayan **a?erme** (craving) yapışın? ölçmektedir. Kumar a?ermesi, bireyin kumar oynama eylemine karşı duydu?u yoğun, kontrol edilmesi zor arzu veya dürtü olarak tanımlanır. Bu yapı, genellikle bağımlılık döngüsünün

sürdürülmesinde ve tedavi sonras? nüksetmede kilit bir mekanizma olarak kabul edilir.

Yap?lan geçerlilik çal??malar?, ölçe?in tek boyutlu bir yap?ya sahip oldu?unu ve bu tek boyutun güçlü bir ?ekilde **kumar a?ermesi** kavram?n? temsil etti?ini göstermi?tir. Ölçek, kumar oynamaya yönelik bili?sel me?güliyet ve davran??sal e?ilimleri yans?tan maddelerden olu?maktadır.

Geçerlik

Kumar A?erme Ölçe?i'nin geçerlili?i, aç?klay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak incelenmi?tir. Örneklem yeterlili?ini de?erlendirmek amac?yla yap?lan analizlerde, **KMO Katsay?s?** 0.904 gibi oldukça yüksek bir de?erde bulunmu?tur. Bartlett küresellik testi sonucu ise 5325.475 ($p<0.001$) olarak anlaml? ç?km??, bu da verilerin faktör analizi için uygun oldu?unu kan?tlam??t?r.

Ba?lang?çta iki faktörlü bir yap? elde edilse de, bir maddenin tek ba??na bir faktör olu?turmas? nedeniyle bu madde analizden ç?kar?larak analizler tekrarlanm??t?r. Nihai tek faktörlü yap?n?n özde?eri 6.236 olarak hesaplanm?? ve varyans?n toplam %77.94'ünü aç?klad??? tespit edilmi?tir. Ölçek maddelerinin faktör yükleri 0.747 ile 0.930 aras?nda de?i?mektedir. Ayr?ca, d?? geçerlili?i test etmek amac?yla, **kumar a?ermesi** düzeylerinin problemlili ve patolojik kumar oynayanlar ile problem ya?amayan oyuncular aras?nda farkl?la??p farkl?la?mad??? t-testi ile kontrol edilmi?tir.

Güvenilirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, hem iç tutarl?lık analizleri hem de test-tekrar test yöntemi kullan?larak de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?lık için madde tepki istatistikleri incelenmi? ve örneklemelerde Cronbach alfa katsay?lar? hesaplanm??t?r. Yüksek-dü?ük de?erler kar??la?t?r?larak uç analizi de yap?lm??t?r.

Test-tekrar test güvenilirli?i için, önceden ileti?im bilgileri al?nan kat?l?mc?lara iki hafta arayla iki uygulama yap?lm??t?r. ?li?kiler, Pearson korelasyon katsay?s? de?erleri kullan?larak incelenmi?; bu de?erler, ili?kinin gücünü (0.9-1 çok yüksek, 0.7-0.9 yüksek, 0.5-0.7 ortalama, 0.3-0.5 dü?ük ve 0-0.3 ihmal edilebilir ili?ki) belirlemede kullan?lm??t?r. Tüm istatistiksel analizler **SPSS 21.0** program? kullan?larak gerçekte?irilm?tir.

Faktör Analizi

Kumar A?erme Ölçe?i'nin yap? geçerlili?ini incelemek için Temel Bile?enler Analizi (Principal Components Analysis) ve varimax döndürme yöntemi kullan?lm??t?r. Ba?lang?çta yap?lan analizde, varimax döndürme ile iki faktörlü bir yap? ortaya ç?km??t?r. Ancak, bir maddenin tek ba??na bir faktör olu?turmas? nedeniyle, bu madde ölçekten ç?kar?lm??t?r.

Tekrarlanan analizler sonucunda, ölçe?in güçlü bir tek faktörlü yap?ya sahip oldu?u belirlenmi?tir.

Bu tek faktör, toplam varyansın %77.94'ünü açıklamaktadır (özdeğer: 6.236). Faktör yüklerinin 0.747 ile 0.930 arasında olması, maddelerin tek bir temel psikolojik yapı altında yüksek düzeyde homojenlik gösterdiğini işaret etmektedir.

Ölçek Bilgileri

Test Type:

Geliştirme (Adaptasyon ve Geçerlilik/Güvenilirlik Çalışması)

Format:

Kağıt-Kalem veya Dijital Uygulama

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Yetişkinler (Kumar oynama davranışları sergileyen veya patolojik kumar tanısı almamış bireyler)

Age Group:

18 Yaş ve Üzeri

Population Details:

Kumar oynama davranışları sergileyen klinik ve non-klinik örneklemeler.

Test Methodology:

Öz bildirim (Self-Report) Ölçeği

Anahtar Kelimeler

Kumar Aşerme, Bağımlılık, Psikometrik Özellikler, Geç Tutarlılık, Test-Tekrar Test, Likert Tipi, KMO, Varimax

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Satılan kaynaktaki belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses:

ayse.buran@neu.edu.tr (Sorumlu Yazar)

Correspondence Address:

Ay?e Buran (Yak?n Do?u Üniversitesi, Lefko?a, KKTC)

?zinler, Ücret ve Test Y?I?**?zinler ve Ücret:**

Ölçe?in ticari olmayan akademik kullan?mlar? için yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Test Y?I? (Türkçe Geçerlilik Çal??mas?):

2019

Kaynakça

Buran, A., Çak?c?, M., Çak?r, G., ve Y?lmaz, B. (2019). Kumar A?erme Ölçe?inin Türkçe geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?. *Anatolian Journal of Psychiatry*, 20 (Supplement Special Issue 1), 84-86. doi: 10.5455/apd.302644866

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: [kumar-aserme-olcegi-toad.pdf](#)

Kumar A?erme Ölçe?i Maddeleri

Derecelendirme: 7'li Likert tipi ölçek kullan?larak yap?lmaktadır.

1. ?u an kumar oynamak e?lenceli olurdu.
2. ?u an e?er f?rsat?m olsay? muhtemelen kumar oynard?m.